NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2470 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ SÁU 12 JUIN 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN DÉPOT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DÉPOT LÉGAL IMP. D'EXT. N° 3301

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Trong Đông-pháp	Ngoại-quốc	Tàu bưu Pháp-Mỹ
Một năm	6$00	8$00	12$00
Sáu tháng	3.00	4.50	6.00
Ba tháng	1.50	2.25	3.00
Một tháng	0.50	0.75	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V.-LUẬT

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.

Une seule insertion	0$20 le c/m
Par contrat annuel	
Par cent mètres et par insertion	0$12 le c/m
Réclame dans la 1re page	1$ la ligne
Annonces judiciaires et légales	0$60 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants

HỌC CHỮ NHO

Vì sao nên học chữ nho và học thế nào cho chóng biết

I

— Học chữ nho!... Thời-buổi này là thời-buổi nào, mà còn nói đến cái học « *cổ-lỗ* », « *hủ-lậu* », « *vô-bổ* » ấy!.... Thôi anh *gàn quách*!... Há anh lại không biết ông cha ta học chữ nho mấy nghìn năm mơ-màng trong cái mộng khoa cử giá một đời người « *nhai* » mấy chữ « *chi, hồ giả, dã* » không xong.... khiến nên nước yếu, dân hèn, chậm bước trên đường tiến-bộ ư!....

Vâng thì *gàn*, ai cho là *gàn*, là *hủ* kỳ-giả cũng không cãi. Chỉ xin ai tỉnh-ngộ, chớ đem trăm nghìn tội đổ cả cho cái « *học chữ nho* ». Cái mộng khoa cử, sự chậm văn-minh cùng trăm nghìn điều khác, không phải lỗi tự chữ nho cả. Các ngài lại không thấy nước « *Nhật-bản mới* » biến đã văn-minh, mà vẫn dùng chữ nho trong việc học hành đấy ru?

Học chữ nho hay hay dở, hủ hay không hủ, là ở mục-đích sự học cùng cái cách học vậy. Nếu ngày nay lại học để làm thơ, làm phú làm văn-sách, kinh-nghĩa, thì không tránh được bài tiếng « *hủ lậu* » thực. Nhưng nếu ta nghĩ: « ông cha ta học chữ nho trong mấy nghìn năm, nên chữ nho đối với cái hồn thiêng-liêng của nước ta, đối với cái tinh-hoa học lõi của nước ta, có một cái dây liên-lạc vô-hình rất mật-thiết. Học chữ nho để hiểu thấu văn-chương ngôn-ngữ nước nhà, để duy-trì lấy quốc-hồn quốc-túy, đó là cái nghĩa-vụ thứ nhất của con nhà Việt Nam ». Nếu ta vì nghĩ như thế mà học chữ nho, thì chính đáng lắm, còn ai chê vào đâu được. Kỳ-giả còn nhớ hồi phát thưởng năm xưa, một vị qui-quan có cho học trò lớp cao-cấp trường Pháp-Việt Hà-đông một cái phần thưởng « *chữ nho* » và nói với ông bạn của kỳ-giả, khi bấy giờ làm đốc-học trường ấy rằng: « Người An-nam nói một câu, viết một câu, tất là phải dùng đến vô-số tiếng nguyên là chữ nho. Thế mà sao bọn thanh-niên các ông ngày nay hình như lãnh-đạm với chữ nho một cách thái-quá!... » Lời bình-phẩm ấy há không đủ khiến cho bọn thanh-niên ta nghĩ-ngợi ru!

Một ông bạn đồng-song của kỳ-giả có bằng cao-đẳng sư-phạm, hiện đang làm giáo-sư ở một trường cao-đẳng tiểu-học, mới đây viết thư cho kỳ-giả, tỏ lòng nhiệt thành học chữ nho, và hỏi nên học thế nào cho chóng. Ông nói:

«.... Tôi muốn học chữ Hán, trước nhất là để « *giấy rách giữ lấy lề* ». Ông cha ta xưa kia có tiếng văn-học, theo được đạo thánh hiền, ta nay « *lây* » quá sao nên! — Thứ hai là học để mà học. Đạo Thánh rất hay, mà tôi ưa xem triết-lý của các hiền-triết ta xưa, muốn bổ-cứu cho cái nền học mới của tôi thành công-quả. (1) ..... Thứ tư là tôi cũng muốn noi theo các bạn đồng song, tìm cách làm cho tiếng mọc đề (!!) mỗi ngày một « giàu » mãi lên. Không phải tôi tự phụ dám ra tay bồi bổ tiếng nước nhà câu. Công việc gây dựng cho tiếng nước nhà nên một thứ tiếng có văn-vẻ có thể đứng vào trong địa-vị những ngôn-ngữ tốt đẹp trên hoàn cầu, đã có các nhà lão luyện trong văn-giới. Tôi thiết nghĩ rằng tiếng nói là cái áo cho ý tưởng. Muốn cho ý-tưởng thành hình, phải có bộ xiêm áo mới được, mà cho có đủ bộ, phải có vải vóc. Vải vóc đó tức là *Hán-tự vậy. Tiếng An-nam mình ở Hán-tự mà dệt nên.* Có phải không bác? Và chăng Pháp học mình, tiếng thế cũng chưa « *ăn sí* », « *xi-xô xi-xô* », « *lòe* » thiên-hạ trọng nước mình mà thôi. Ra đấu với người có ra chi! « ở nhà nhất mẹ nhì con, ra đường lắm kẻ lại còn họ ta ». Ra đường đã vậy, mẹ con trong nhà, nghe chừng cũng chẳng ra sao cả. Tôi nghĩ thế, muốn mẹ con trong nhà cũng được cái vẻ mĩ miều một chút, thôi thì không dịch được với người ngoài, nhưng cũng có thể nhìn nhau không lấy làm hổ thẹn, cho nên tôi chịu khó học vậy... »

Mấy lời ông bạn của kỳ giả tỏ lộ một cách rất chân-thành sốt sắng, thực là gồm được hết các lẽ chính, khiến cho bọn thiếu niên Tây-học, nên học cho biết thêm chữ nho, để làm hoàn-toàn cái nền giáo-dục của mình vậy. Nếu trong các bạn Tây-học, ai cũng có những ý-nghĩ ấy, thì chẳng là may cho tiền-đồ của nước nhà lắm ru! Nói cho của đáng tội, ít lâu nay cả nhiều người tỉnh-ngộ, sau khi tốt-nghiệp ở trường Cao đẳng tiểu-học, trường Trung-học bay trường Đại học, đã thấy mua sách tìm thầy để học thêm chữ nho. Mấy quyển *Kinh-thi, Đại-học, Nhất-thiên-tự, Tam-thiên-tự, Ngũ-thiên-tự* dịch ra quốc-văn bán được, cũng vì lẽ đó. Thực là một sự đáng mừng. Nhưng có ai để tâm xem xét, mới biết cái lửa nhiệt-thành kia không được bao lâu mà tắt. Sao vậy? Có phải con nhà Tây-học có tính chóng chán, hay không đủ thông-minh để học thứ chữ khó-khăn ấy chăng? Không phải thế. Quyết không phải thế. Cái nguyên-nhân có một không hai là phần nhiều « *học lắm đường* » thành ra tổn công-phu mà không có hiệu quả, khiến nên lắm người rất có chí học, mà sau cũng phải sinh lòng chán-nản vậy.

Chính kỳ giả cũng đã gặp cái nông nỗi ấy. Khi kỳ-giả mới bắt đầu học chữ nho, đã rất lấy làm hoan nghênh quyển *Tam-thiên-tự*. Một ông quen bảo rằng: Ba nghìn chữ, nhiều lắm dấy! Mấy ai đã biết được ba nghìn chữ. Này! tôi cũng không biết hết chữ Tam-thiên-tự đấy!» Trong lòng kỳ-giả bỗng nảy ra cái ý-nghĩ khờ dại rằng: « Nếu vậy ta học cho hết quyển *Tam thiên-tự* đủ thông chữ nho! Ba nghìn chữ, tuy nhiều thực nhưng biết cách học, chẳng mấy nỗi mà biết hết! Mỗi ngày ta chỉ học 40 chữ, một tháng 1200 chữ hai tháng rưỡi là hết sách. Nửa tháng, ôn lại nữa, cho thuộc rõ kỹ, thế là biết nhiều chữ hơn ông cử rồi! » Vậy luôn trong ba tháng, mỗi ngày kỳ-giả học 40 chữ, ngày nào cũng viết « *Âm-tả* » những chữ học rồi, cho nhớ mặt chữ. Nhưng khi học hết sách, xem lại từ đầu, thì ra đã quên mất già nửa! Rút cục lại chỉ còn trong óc « *một mớ chữ không hồn* » lộn-xộn ngổn-ngang, dùng đến không được, mà xem sách có gặp cũng không hiểu nghĩa. Bấy giờ mới tỉnh ngộ, biết rằng mình học sai đường. Mình học như thế có khác gì học Pháp-văn bằng tự-vị không?! Kỳ giả cũng có học qua *Đại-học, Kinh-thi*, nhưng xét ra không tấn-tới chút nào cả, vì — khi hiểu ra mới biết mình ngu! — vỡ lòng học chữ nho bằng *Đại-học, Kinh-thi*, có khác gì vỡ lòng học chữ tây bằng «*Cách-ngôn-tập*» của La Rochefoucauld, « *Phương-pháp-luận* » của Descartes không? Mãi về sau kỳ-giả mới tìm ra một cách học rất dễ-dàng, rất giản-dị, rất nhanh-chóng. Nhưng đến lúc khôn, thì đã phí không biết bao nhiêu công-phu vô-ích! Nay nhân ông bạn tôi hỏi cách học chữ nho, kỳ-giả chợt nghĩ nên đem ra hiến các bạn có lòng với Hán-học.

VŨ-ĐÌNH-LONG

(1) Đoạn này bản quán xin phép tác giả bỏ đi 15 dòng.

Âu-châu điện-tín

(*Indopacifi*)

Ngày 11 Juin 1925

Việc nước Pháp

Quan Borel ông trưởng bộ hải-quân quyền bộ chiến-tranh trong khi quan Painlevé đi vắng.

Quan Painlevé khởi hành ở Toulouse ngày hôm nay. Ngài cưỡi tàu bay đi Maroc, đến đấy ngài sẽ hội nghị với quan Lyautey, ngày thứ sáu, ngày thứ bảy và ngày chủ nhật ngài sẽ đi thăm mặt trận, ngày thứ hai ngài sẽ trở về Paris.

Quan Herriot tiếp hoàng-hậu Elisabeth và các văn-sĩ nước Bỹ.

Chiến sự ở Maroc

Ở phía tây, có tin rằng nhiều quân phản-cánh lẻn vào miền Louakos, và các đạo tiền-phong Pháp Aoudoun, và Ar bikane phải lui. Ngbich quân lẻn vào bên thủy Djebel Messaoud đã phải lui.

Ở phía đông, người Harkas kháng cự với quân Pháp bị quân liên minh với Pháp là người Ben Bou Yahi đánh đuổi.

Nước Anh với việc Trung-hoa

Quan phó thượng thư bộ ngoại-giao nước Anh có nói tại hạ nghị-viện rằng nay cần phải hồi phục lại trật tự ở các tô-giới miền duyên-hải.

Nước Đức đóng tàu

Nghị-viện nước Đức ưng-chuẩn việc đóng một chiếc tuần-dương hạm, và 5 chiếc phóng-ngư lôi hạm.

Các cuộc hội-nghị tại Genève

Trong cuộc hội-nghị của đại-biểu các nước Áo, Ý, và Tchécoslovaquie, các đại-biểu đến họp ý nhau về việc khôi-phục lại nền kinh-tế nước Áo.

Hội-đồng quốc-tế lao-động định đến ngày mai thì xong công việc, và hội-đồng kiểm-tra khí-giới định đến ngày thứ bảy.

Nước Pháp với Tây-ban-nha

Cuộc hội-nghị nước Pháp và Tây-ban-nha định đến ngày 15 juin thì làm việc. phái-bộ Pháp có MM. Maisy, Perard, de la Rocca, Baberde, Jourgea-Dresse.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(*Payements en timbres-poste*)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài hễ ra những liền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận liền gì trả bằng con-niêm cả.

Tin Trung-hoa

Chánh-phủ Trung-hoa đối với phong trào bài ngoại

Ngoại-giao tổng-trưởng là Tiềm-thụy Lân vào yết kiến Đoàn-kỳ Thụy, yêu cầu phải kháng nghị ngoại-giao đoàn về việc ấy. Tiềm-thụy-Lân lại sai Lưu-tích-Xương đến đánh tiếng sự nước Ý đưa tờ xin can thiệp. Đại khái nói ngày 30 mai các đại-học sinh ở Thượng-hải làm lễ sự học-sinh bị bắt, công nhà bị thương, đi đong diễn thuyết ở tô-giới, bỗ-phòng lại lấy võ-lực mà can thiệp, bắt 40 người, đánh chết 4 người lại 6 người bị thương, hai người đã chết, người đi đường cũng bị thương 7 người, ba người chết rồi, bảo tổng-trưởng lấy làm khẩn-cấp. Bọn học-sinh nhiệt thành yêu nước, đều không mang khí-giới, không kể cái tính chất hành vi thế nào cũng không nên cho là bọn cường bạo, vậy mà bộ-phòng lại nỡ ra tay tàn nhẫn, thực không hợp với công lý nhân đạo cuát nào. Các quan sảnh trong tô-giới phải hoàn toàn chịu trách-nhiệm việc ấy.

Quốc vụ viện cũng cử Thái đình-Cán và Tăng-tôn-Giám đến Thượng-hải điều tra về việc thảm sát ấy.

Các học-sinh ở Bắc-kinh có khai hội ở công viên bàn về việc ấy. Tuyên bố việc ấy là việc lớn của nước nhà có quan hệ cho cả quốc dân. Rồi quyết nghị mấy điều: 1° thu hồi tô-giới ngoại quốc, 2 triệt bỏ quyền lính sự tài phán và quyền hội thẩm ở Thượng-hải, 3 triệt của các nước bỏ bộ-phòng của ngoại-quốc ở Thượng-hải, 4 trừng phạt bọn lính tuần bộ giết hại học-sinh.

(Dịch báo Tân)

Cái phong-trào bài ngoại ở Thượng-hải

Tin Thượng-hải. Cái phong-trào đình-nghiệp xem chừng kịch-liệt hơn, song hiện tình đại-cương cũng khá yên. Mấy ra phái-bộ ở Bắc-kinh cứ đến giải-quyết được mọi việc cho đẹp lòng dư-luận Trung-hoa. Tại tô-giới Pháp cũng vậy lại làm việc như cũ.

Tin Bắc kinh. — Ở Nam-kinh, Khai-phong, và ở Tsaï-nguyên-phủ lại có biểu-tình bài ngoại. Học-sinh Bắc-kinh vẫn gắn giấy yết thị và tụ tập diễn thuyết phản đối người Anh và người Nhật. Ngày mai bộ sẽ diễn ngoài phố xá rất đông.

Hiện nay đã dự bị để người ngoại quốc vào ở trong ngoại-nhân bằng. Cứ xem như điện tín của Trương tác-Lâm và Phùng-ngọc-tường trao đổi với nhau, thì hai vị tướng ấy biểu đồng tình với việc của học-sinh làm.

Tin San francisco. — Vì việc rối loạn ở Thượng-hải, mà ban công-sản lại vận động dự thị. Người Hoa-kiều ở California nhiều tình với bọn đình-nghiệp, và họ lại quyên tiền để giúp đỡ.

Có tin rằng Chana-phá Bắc-kinh định để cuả các nước về đường thương mại và về đường tài-chánh.

Tin ở Cáp-nhĩ-tân

Tổng-thống Vlad voslok kết án xử-tử tướng Milnikof về việc vận động phản đối chủ nghĩa cộng sản.

(*Indopacifi*)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Xin nhờ quí báo làm ơn chỉ bảo cho tôi một việc như sau này, thì tôi cảm ơn vô cùng.

Nguyên một ông bạn tôi bị người trong làng vì bất bình mà gây sự chống gai để làm mất danh giá ông bạn tôi.

Người làng đó đã dùng mưu này: là đặt tiền cho một đứa con gái kia, để đi lại nhà ông bạn tôi mà cớ mà vu tiếng xấu cho. Ông bạn tôi cũng là người hay hiếu sự, nên đã mắng mỏ đuổi đứa con gái ấy đi nhiều lần và cũng làm cách ấm ớ, song nó không chịu chừa, cứ vài ngày lại đến mà vu tiếng xấu. Sau mới đò biết việc đó, là bởi người trong làng kia thuê đứa con gái ấy cao công để nó vu oan giá bọn cho mất danh giá bọn tôi.

Thế thì đối với pháp-luật người bạn tôi phải xử trí với người bày mưu hại và đứa con gái ấy thế nào cho chúng nó chừa tính gian man làm vậy?

LỜI ĐÁP. — Trong Hình-luật Bắc-kỳ có điều 219 và điều 323 đã định phạt về những lời nọ nhục nhã việc ông nó trên kia.

Điều 219 rằng: « Người nào lấy lời nói mà công nhiên mạ lị người thường ở chỗ hương-hội hoặc ở chỗ đình-vũ hiện đương có công chúng hội họp, hoặc trong tòa án, hoặc trước một quan trấn phán đương làm việc quan thẩm-phán làm công việc thẩm án, hay là lấy giấy tờ bản vẽ, bản in đem phát phát, yết thị mà công nhiên mạ lị người thường thì phải bị phạt giam từ 6 ngày đến 4 tháng và phạt bạc từ 7 đồng đến 60 đồng, hoặc hai thứ chỉ phải chịu một thôi ».

Nếu công nhiên mạ lị người thường mà không phải dùng phương pháp nói trên kia, hễ không cứ dùng phương pháp gì để mạ lị người thường mà không phải công nhiên thì người phạm về tội mạ lị ấy sẽ bị truy tố tại tòa sơ cấp và trị tội theo qui định trong chương Vi cảnh ».

Bây giờ lại tra đến chương Vi cảnh thì có điều 323 đoạn 17 và 18 như sau này:

« Các tội vi cảnh kể sau này đều phải phạt giam từ 1 ngày đến 5 ngày và phạt bạc từ 2 hào đến 6 lông, hoặc hai thứ chỉ phải chịu một thôi.

Đoạn 17 « là công nhiên chửi rủa hoặc thi nhân bất thành thi hay không rõ ràng thì cho định danh người nào cũng thế; trừ khi có làm nhuyễn nào hoặc rồi trật tự thì khác.

Đoạn 18 « là mạ lị hoặc hủy báng người tư nhân như đoạn thứ 2 trong các điều 219, 222 và 225 ».

Việc này là việc vi cảnh có thể phạt giam từ 1 ngày đến 5 ngày và phạt bạc từ 2 hào đến 6 đồng hoặc là hai thứ chịu có một thì thuộc quyền tòa án sơ cấp xử. Như vậy thì người bạn ông phải theo tại quan phủ hoặc quan huyện hay là quan chầu sở tại và không những có quyền kiện đưa con gái nó xấu mà lại được kiện cả người thuê nó nữa, vì trong bộ hình luật Bắc-kỳ có điều 49 và 50 như sau này:

Điều 49 : « Các người tòng phạm về trọng tội, khi án tội thì cũng phải chịu tội như người chính phạm, trừ khi nào luật có định riêng thì không kể.

Điều 50: « Người nào phạm về một khoản sau này thì cũng là tòng phạm.

1° là xui-giục cho người ta phạm tội, hay là lấy ăng vật, lời nói, dọa nạt, thiện quyền, gian mưu, ngụy kế, để khiến khích cho người ta phạm tội. .... »

Người bạn ông lại có nhẽ đòi tiền bồi thường về sự tổn hại danh-giá nữa vì bộ luật Hình-sự tố-tụng Bắc-kỳ có điều 46, đoạn thứ 3 rằng: « Bất cứ về việc ấy gì, quan thẩm-phán đều có thể bằng chứng vụ mình tại, người bị nghi phải bồi thường các bồi khoản xứng đáng cho người bị tổn-hại hoặc vì tội phạm hoặc vì sự truy tố mà phát sinh ra. Gặp trường hợp ấy, trong án phải định rõ cái tính chất sự tổn-hại phải bồi thường ».

Ph. h. L.

MỘT CỘT ĐÈN PHÁ MẠNH NHẤT XƯA NAY

Ngày 15 mai mấy rồi, tại núi Africaine cao 625 thước, về phía tây Dijon đã làm lễ khánh thành một cột đèn phá mạnh nhất xưa nay.

Những lão gỗ sáng thì ở Bruxelles và ở Périgueux, ở Dieppe và ở Arles đều trông thấy cột đèn phá ấy. Ánh sáng tỏa ra trong một cái phạm vi rộng 300 kilomètres, sẽ lần sáng đến cả Lille, Bruxelles, Francfort, Milan, Arles, Angoulême, Amiens, Alençon và Rouen. Trừ ra những chỗ có núi sao, cho lắp ánh sáng đi thì không kể, chỉ nếu nền trên chỗ sao đó vài trăm thước thì thế nào cũng trông thấy ánh sáng đèn phá ấy.

Cột đèn phá cao 14 thước, ngang 5 m. 50. Đèn có ba tầng, hai tầng trên có tám bộ đèn lồ. Mỗi bộ có một cái đèn điện 120 ampères, (điện 65 volts) và 17 cái kính chiết xếp đặt một cách riêng, khiến cho đèn chỉ chiếu ra hai mà ánh sáng mỗi tia một bên. Đèn đặt trên một cái trụ, có điện làm cho đèn quay luôn. Sức sáng đèn phá ấy, công là một ngàn triệu bougies, xưa nay không có đèn phá nào mạnh bằng. Các đèn phá ở núi đất Gris-nez, và núi Créach (ở Ouessant) nếu sáng chỉ được có 20 triệu bougies, tính ra chỉ bằng một phần ba mươi của đèn phá này.

Cột đèn này dựng lên là để soi sáng cho tàu bay đi đêm được vững chãi. Cột đèn phá núi Africaine này dựng vào giữa đường tàu bay từ Paris đến Chuy-xĩ, từ Paris đến nước Ý, từ Paris đến Alger. Khởi công từ năm 1913 để dùng vào việc bình, nhưng đến lúc định chiến lại hoãn không làm nữa. Sau lại làm nốt để dùng cho sự vận tải không trung, phí tổn mất 1.500.000 quan.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tự do diễn đàn

Mấy lời cảm-tưởng về hai bài của ông N. X. T.

(đăng báo số 2436 ngày 2 Mai 1925 và số 2461 ngày 31 Mai 1925)

Đại phàm lập-luận, phải giữ lẽ công bằng, không nên thiên-vị bên nào, mà cũng không nên vì cái cảm tức riêng, ghen ghét riêng, mà thổ-lộ ra những lời thô-bỉ cục-cằn; dẫu mình có công kích ai nữa, cũng phải biết bảo-tồn cái nhân-cách cho người ta ít nhiều, thì cái lý-thuyết của mình mới khỏi sai lệch.

Vậy trước khi tôi viết bài này, hãy xin độc-giả cho tôn biết cho rằng tôi là người kiến văn hẹp hòi, học-thức thô thiển, có dâu dám với « léo lên đề-đàn » mà khảo cái khảo-trị ai, hoặc đem những lời lẽ thô bỉ mà ai mạ ai, hoặc thiên-vị về cảnh tu-mi, mà khinh rẻ nữ-giới. Bản-tâm tôi viết bài này, trước để hoan-nghênh cái mỹ-ý của ông N. X. T. sau nữa cũng xin theo hai chữ « công-luận », tỏ bày cái ý-kiến hẹp-hòi cùng độc-giả.

Bài xã-thuyết của Đ.m-, bương phụ-nhân về mục « Cái cảm-tưởng đối với các cô-g ái và nữ-học sinh », đại ý phụ-nhân bất quán dẫn đối với nữ-giới k ông được bình-phẩm k ắt-khe, và phụ-nhân lại nài nước dân phải nâng cao địa-vị đàn-bà. Ông N. X. T. vì công-lý mà phân-đối cái lý-t uyết ấy, cố k ều-chỉnh những phương-pháp hữ-ái hỗn-độn, tưởng có phần chính đáng t ơn.

Cũng vì những lời lẽ khắt khe của ông N. X. T. đăng trong số báo 2436 nên trong bài tự-do đ ến-đàn số báo 2441, Nhất-khanh tìm hết lý-sự mà cãi thay cho Đ.m-phương phụ-nhân, trong bài ấy nương-nương biểu-dương Xuân-Hương và Thị-Điểm để phô bày cái « tài năng » của nữ-giới càng quốc-dân, sau hết nương-nương lại lấy câu « anh đồ gàn » mà xỏ mỏ ông N. X. T. nương-nương không biết « đồ-gàn », có lẽ là những bậc tiền-n ai ân của chúng ta; nương-nương chỉ b ết sùng bái những người có cái « áo cô-lá », cái « khăn xếp nếp », nương-nương không hiểu cái cơ-đồ Hồng-Lạc này là nhờ các bậc « đồ-gàn » đáng kính đáng mến, mà gây dựng nên; thế mà nương-nương cả gan to tiếng dám lấy ba chữ « anh đồ gàn » mà ai mạ cánh tu mi. Vậy câu « vô-phụ vô-quân », và bốn chữ chiêu đề « vô-nhân thâm-nhân », mà ông N. X. T. công-kiến cho nương-nương, thì là một cái ý nghĩa « hiền với bụ', chớ không nhựt với mà ». Vậy xin nương-nương p ải yên-thân định-trí, mà sửa đổi ngay cái lối lăng-loàn ấy đi.

Theo ý riêng tôi thì hai bài phản-đối của ông N. X. t. đăng trong số báo 2436 và số 2461, cái ý-kiến chính đáng vô cùng, song xem toàn-thiên thì lời-lẽ nặng-nề quá, nặng-nề không tại gì câu « văn-tư đàn-bà », in lâm ra văn-tự đàn bà »; xem như câu « con mọi riêng việc », « voi xé nghé đám », v. v., thì cay nghiệt và độc ác vô-cùng!! Thủy-chung ông vì cái chủ-nghĩa « vì bụ trừ mal, mà thổ lộ ra những câu ấy. Ông đối với cánh quân-tnọ" mà ông cố bởi vết tim lòng, góp hết ấy những « ân ngan-ngữ thô lỉ mà nói. Tuy ông cố ý p ản-đối Đạm phương và Nhất-khanh, mà độc-giả cũng không khỏi phàn-nàn cái lượng của ông khi hẹp quá. Cảnh quân-thần có « giả lý sự » nữa, họ cũng k ông đem những lời thô-tục mà phản đối « sát sạt » như ông được. ôi cũng trưởng rằng, ông cố mượn mấy cột báo mà sỉ mạ nhạo-báng cả bọn quân thoa. Có lẽ khi ông viết, ông cũng quên bảo-tồn nhân-cách cho người khác. Cái lý-thuyết ngông nghênh cái nết láng-loàn là cái lỗi của nữ-giới có phần nhẹ hơn những lời lẽ cay-nghiệt của ông đối với nữ-giới, là cái lỗi về sanh tu-mi. Vậy ông cố v ị bụt trí ma s nữa, tôi cũng xin phép ông vào cái lỗi « vô-độ-lượng ». Trong ngôn nghịch nhĩ, xin ông sẵn lòng tha thứ cho.

Tôi đọc bài « tổng-chung bài thuyết bát của Nhất-khanh » của ông N.X.t., về đoạn ông khuyên Nhất-khanh về cách xem người, thì tôi thiệt sẵn lòng hoan-nghênh cái lý thuyết ấy. Phần nhiều quốc dân ta xem người chỉ lấy cái văn-minh vỏ, mà không chịu xét tới cái văn-minh bề trong; tôi cũng xin độc-giả tạm nạp cái ý-kiến ấy mà xem người, thì có phần đích-xác hơn.

* * *

Nói về cái nguyên-nhân các cô giáo và nữ học-sinh ước ta, thường hay bị quốc-dân bình phẩm khắt-khe, ngoài cái « giáo-dục gia đình » tôi cũng xin phụ bàn mấy lời thế này:

1. Chưa đủ sách làm giáo-khoa c o nữ-giới. Hiện bây giờ ở nước ta chưa có mấy bộ sách đủ làm sách giáo-khoa cho nữ-giới, thỉnh thoảng lại có những bộ tiểu-thu ết, kể những chuyện tang-gian bộc-tr ượng, những lời trêu hoa ghẹo nguyệt, các cô thiếu-nữ chưa đủ tinh suy xét mà xem những quyển sách thương-luân bại-lý như thế, thì có thể làm đi-dịch cái thiên-tính của họ đi.

2. Các cô giáo phần nhiều chưa đủ tư-cách làm mô-phạm cho hậu sinh. cái lẽ này cũng bởi cái lệ thừ nhất tôi vừa nói để mà ra.

Nói cho phải thì gặp cái phong-trào tân cựu giao-thiệ, không tránh sao cho khỏi cái thời-kỳ khủng-hoảng, đối với nữ-giới, chúng ta cũng chưa có thể cầu toàn trách bị được.

Muốn bổ-cứu những cái khuyết-điểm ấy, thì cái trá h-nhiệm về phần các ông v ă-sĩ chân-chính nước ta, mà bọn quần-thoa cũng nên cho quốc-dân bình-phẩm, họa may có bổ-cứu được ít nhiều chăng. Và chăng cái địa-vị người mình cao hay thấp, toàn nhờ học-vấn, có kiến thức, không hiểu lắm chữ « tự-do », chữ « bình-đẳng », thì không cần phải nài ai nâng cao phẩm-giá, mà tự nhiên được mọi người kính trọng.

Hiện bây giờ các cô giáo và nữ học sinh nước ta, phần nhiều chưa có tư-cách làm gương cho đời, cho quốc dân kính phục cái đức hạnh, mà chỉ em vội bắt chúng tôi nâng cao phẩm giá lên, chỉ em muốn chiếm ngay cái địa-vị « tây-đầm » thì vô lý quá.

Không cần phải viện các bạn bên Âu bên Mỹ, nếu trong cánh quần-thoa phần nhiều có học-thức, đã tế-được tam-tòng, thì không cần phải hài, chúng tôi xin kỳ hai tay mà nâng địa-vị nữ-giới cho rõ cao.

Tôi viết đoạn này, không phải tôi vội sợ cái địa-vị đàn-bà ngang với đàn ông chúng tôi đâu, thủy ti ung tôi chỉ xin t ên hai chữ « công-lý » mà tỏ bày mấy lời thô-thiển xin độc-giả bình-tĩnh mà tế nhận cho.

Hi-tiên (Vinh).

VIỆC HANOI

Thời-t iết

7 giờ	29 độ
15 giờ	30 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	11	00
— nhì, —	10	45
— ba, —	9	20
Thóc hạng nhất, —	7	10
Ấp nghệ —	7	50

Giá bạc. — Kể từ ngày 11 Juin 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 0 f. 80.

Tin tàu — Tàu *Campinas* mang thư sang Pháp đến ngày thứ bảy 13 juin hồi 11 giờ ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe-lửa 20 giờ 7 phút tối 12 juin.

Tin đường sá. Đường thuộc địa số 4 từ Thất-k ê đến Cao bằng vì lâu, cho nên sự giao-thông bị mấc nghẽ n.

Bến đò bên tả ngạn sông cái, ở bến đò Trèm trông sang thì nay đã đi được.

Phái-bộ Xiêm-la đi viếng Hạ-long — Phái-bộ Xiêm-la xuống Haiphong c iều thứ ba vừa rồi thì đã đi chiếc tàu *Vinh* của sở Thương-chính, tàu *Tuyên-quang* của tòa sứ Quảng-yên và tàu *Q ernê* ra ngoại-cảnh vịnh Hạ-long. Chúng đến mai thứ sáu thì phái-b sẽ trở về.

Kỳ thi bằng tú-tài Tây. — Trong những bài ra cho học-trò thi bằng tú tài Tây vừa rồi ai thấy bài quốc ngữ dịch ra chữ Pháp và bài chữ Pháp dịch ra quốc ngữ cũng phải lấy làm kỳ, là bài bài ấy là một : bài trên « chuyện nẫu một nỗi kẻ » vừa ra xong, tiếp đến bài dưới lại « chuyện nẫu một nỗi kẻ » bằng chữ Pháp. Thành thử bài làm sẵn cho học-trò. Như vậy khi làm bài dưới, các thí sinh chỉ việc chép nguyên văn bài trên là được ưu điểm thôi! Không lỗ sợ làm ấy bỏi đâu.

* * *

Nay mới có bảng các thí sinh vào vấn đáp phần thứ hai ban Triết-học như sau này :

MM. Pierre Agostini, Babut d Dalac, Georges Beau, Roger Chatel er, Paul Deville, Ng.-thành-Đức, Paul Humbert, jMelle Marthe Lochard, MM. Char es Lanèque, Trần-văn - Ninh, Phạm-văn-Phan, Từ-Hoành, Waka-baiyashi.

MM. Allard Jean, Lochard Jean, Ride Louis.

MM. Cesserat, Ng.-thiện-Chi, de Cordemoy, Lê-ky-Hương, Larergue, Melle Nede'ec. Reyraud.

Kỳ thi tốt-nghiệp trường nam sư-phạm — Sáng hôm thứ hai 8 juin tại trường nam Sư-phạm đã mở kỳ thi tốt-nghiệp (brevet d'aptitude pédagogique) Đầu bài kỳ thi viết như sau này :

Qu'est-ce que la méthode active ? Comment l'emploierez-vous :

1. dans une leçon de morale ;
2. dans une leçon de choses ;
3. dans une leçon de vocabulaire.

Hội-đồng sát-hạch có: MM. Ch. Maybon, thanh-tra các trường sư-phạm Đông-pháp làm chánh chủ-khảo ; Imbert, đốc-học trường nam sư p ạm làm phó chủ-khảo và các giáo sư trường nam Sư-phạm.

Kỳ thi thực-hành và vấn-đáp về tâm lý học và sư-phạm khoa đã xong. Nay đã có bảng tên những người trúng tuyển như sau này :

MM. Hoàng-đình-Ân, Trần-văn Bưu, Vũ-lợi-Chương, Lê-Diên, Cung-duy-Bộ, Phạm-đình-Đối, Đoàn-trọng-Đông, Nguyễn-đức-Giải, Ng.-v.-Hội, Dương-huy-Huyền, Hoàn Hy, Hoàng-v.-Kịp, Trương-v.-Kính, Ng-trí-Lộc, Hồ-văn-Mịch, Ng-thế-Phương, Bùi-văn-Sách, Le-v-Tấn, Đỗ-v.-Thoại, Ng-ly-Thiện, Phạm-quang-Thiện, Đinh - sỹ-Thực, Vũ-ngọc-Xan.

Trong quan t ường. — Quan tuần-phủ hạng nhất Lũng-trần-Vỹ quyền tổng-đốc Bắc-ni.h, theo như con xin tai nạy được về ngài cho đến khi được tin lương mới-tri.

Cái tin quan án sát hạng nhất Ng-tất-Tế quyền tuần-phủ Cao bằng đổi đi tuần-phủ Kiến an, và tin quan án Nghiêm-xuân-Quảng đổi đi tuần-phủ Cao bằng tuy nay cũng đã có nghị định rồi.

Quan án Phan-văn Đại tòng sự tòa nhì phủ Thống-sứ nay đổi đi án sát Nh-bình.

Phát p ần thưởng c o các trường Hanoi. — Bến ngày thứ bảy 13 juin hồi 3 giờ chiều, tại nhà hát Tây sẽ làm lễ phát phần thưởng cho h c trò các trư ng công Hanoi, do quan Thống-sứ Ai dinuer chủ-tọa.

Các nhà có con ọc, xin tờ báo coi cho này như là giấy mời dự hội.

Giới thiệu sách mới. — Bản quán vừa tiếp được r ất sách nhân đề là : « *Quelques informations sur le Siam* » của M. Henri Cucherousset là chủ-nhiệm báo *Eveil Econnomique de l'Indochine* soạn ra. Sách này cả thảy chia làm 29 chươ g, nói qua về địa-dư, lịch sử, tôn giáo, chính-trị, giáo-dục, kinh-tế, văn văn, của nước Xiêm-la. Sách dày 127 trang, in bằ g giấy tốt, có nhiều tranh-ảnh và bản-đồ, thật là một cuốn sách có ích cho những ngư i muốn biết chuyện nước Xiêm, nhất là trong khi đương có phái bộ Xiêm-la qua xứ mình. Vậy bản quán có lời giới thiệu cuốn sách ấy cùng các bạn đọc báo.

NƯỚC-CHANH HIỆU T. B.

TỐT NHẤT, SẠCH NHẤT, LÀNH NHẤT

BÁN BUÔN TẠI:

125, Phố Sinh-từ (cạnh Giám) Hanoi.

Thuốc dương-mai, thuốc tà-lị, thuốc hen rất thần-hiệu, bán tại hiệu **QUẾ-LÂM**, *số* **42 phố Phúc-kiến.**

Ai có bệnh dùng thử sẽ biết hay.

Việc Đinh quang-Chiểu. — Việc Đinh-quang-Chiểu ở ắc đến ngày 22 này sẽ đến tòa Thượng-thẩm xét, nhưng xét là xét xem có nên cho tại thẩm hay không. Nếu phiên ấy xét k không cho thì sẽ hỏ đi, mà nếu xét là nên cho thì hôm ấy sẽ tái t ẩm ngay tại tòa hoặc là để đến phiên khác sẽ tái t ẩm.

Tại bảng tiểu-học Cao-đẳng Tây — Sáng hôm nay tại trường Nữ học t ấy đã bắt đầu thi bằng Tiểu-học Cao-đẳng Tây (Brevet supér eur). Các đầu bài ra như sau này :

Kỷ hà-học

(cả hai ba)

Etant donné un tétraèdre régulier S A B C d'arête a, on mène le plan déterminé par le sommet A et les points D. E. situés respectivement sur S E, S C au quart de ces segments à partir de S. calculer, en fonction de a, les côtés, la surface totale et le volume de la pyramide A S D E.

Toán học và đại số học

(Cả hai ban)

1° — On considère le trinôme du 2e degré $Y = \frac{x^2}{4} - X + \frac{15}{4}$

1° — pour quelles valeurs de X ce trinôme est-il compris entre 3 et 5 ?

2° — représenter graphiquement la variation de la fonction $Y = \frac{x^2}{4} - X + \frac{15}{4}$

Sĩ số trúng thi cả hai là 22 người

AU CINÉMA TONKINOIS

13 rue des Eventaills

Từ thứ sáu 12 juin đến thứ hai 15 juin 1925

L'INTRÉPIDE CANADIENNE

Gia-mã-đại nữ-anh-hùng

Phiêu lưu tiểu-thuyết

Cả thảy 15 hồi

Do Miss. Helen Holmes và Thomas Lingham diễn

Mỗi kỳ đổi chương-trình chiếu ba hồi ;

Mỗi tuần lễ kể từ ngày thứ sáu đến hết ngày thứ hai

Hồi thứ 7. — Một cái toa xe hỏa bị nổ.

— 8. — Một việc mưu hại gớm ghê.

— 9. — Trước sự chết.

MALEC VỚI MA

Hài kịch có hai phần

Thứ bảy 13 Juin hồi 17 giờ 30.

Chủ nhật 14 —

Bách ban ngày giảm giá

Bài những chuyến xe lửa A và B chạy đêm từ Tourane đến Huế. — Kể từ ngày 15 Juin 1925 những chuyến xe lửa A và B mỗi tuần lễ chạy đêm một lần từ Tourane đến Huế thì sẽ bãi đi.

Quyên tiền làm phúc. — M me Ng-thị-Bạn ở Nghĩa-phương (Lục-nam) đã quyên 100 đồng vào những hội làm phúc về việc chẩn-tranh, một nửa cho những người mù và một nửa cho những người tàn tật k ốn cùng.

Một việc rất có ích cho các trường Sơ-đẳng. — Mới đây quan Đ ốc-biên Học-chính Bảo-hộ có tòng-tự cho các viên giáo-tập các trường Sơ-đẳng biết rằng nay muốn cho các giáo-tập chưa học ở lớp Sư-phạm bao giờ được thêm ít nhiều tri-thức cần-thiết trong ng ề nghiệp mình, thì quan Thống-sứ định rằng từ nay trở đ mỗi năm tuyển lấy ít nhiều các giáo-tập cho về học thêm ở lớp Sư phạm Ha-nội, do các viên giáo-học đã có kinh-nghiệm dạy học.

Số giáo-tập hiện đương tại chức, cho về học khóa năm nay (1925 1926) định là 40 người.

Các giáo-tập tập sự hay thực-thụ khi về học thì vẫn được giữ nguyên lương cũ, không có phụ cấp chi cả. Còn các giáo-tập phụ biện mà về học thì mỗi tháng được cấp cho 10 đồng, nhưng khi về học thì phải tờ chức cỗ, và hễ người nào đỗ hạnh tốt, học-hành khá thì sẽ được bổ giáo-tập tập sự kể từ ngày 1er septembre 1926 trở đi.

Khóa học năm nay sẽ bắt đầu mở từ ngày 15 septembre.

Việc này thật là một việc có ích cho các trường Sơ-đẳng lắm, vì các viên giáo-tập ở các trường ấy p ần nhiều c ưa được học qua ở các lớp Sư phạm bao giờ; nay được học thêm, c ắc sẽ bổ-ích cho nghề dạy t ẻ nhiều.

Có đâu xử nhọ. — Đêu Tiu (*Lê thị*) 18 tuổi ở Sơn tây, bị kiện rằng ăn cắp quần áo của Nguyễn thị-Cơm. 203 — Q đường Huế, nên đã bị bắt giam xét.

Còn trang thứ ba, mời thứ hai).

MỚI XUẤT-BẢN

Một quyển sách để giảng-tập quốc-văn

Quốc-Văn Trích Diễm

của ông g ảo Dương-quảng-Hàm soạn

Dày 252 trang — Giá : 0$88

Ở xa mua xin gửi t $00

BÁN TẠI NHÀ SOẠN-GIẢ:

S. 98, phố hàng Bông, Hanoi

HIỆU BÀO-CHẾ :

CHASSAGNE

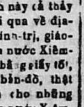
59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

MỖI QUYỂN MẤT HẾT BAO NHIÊU

(CATALOGUE)

PHARMACIE FRANÇAISE INDIGÈNE

Pharmacie Montero

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-CAN-KÀ-VIÊN

(Capsules molles de foie de morue)

Mỗi ngày uống bốn viên, chừng 3 tháng nhiều 3 viện, trong bà ốm sẽ mạnh

Giá mỗi lọ 0$60

LE SIGNE DE ZORRO!!!

« Dấu hiệu của ZORRO »

Là một phim ảnh 8 đoạn của rạp chớp bóng CINEMA PALACE, bắt đầu từ thứ tư 10 Juin đến thứ ba 16 Juin 1925.

ZORRO !!! Anh hùng hảo-kiệt, tài chí cao xa !

Đời với thiên-hạ thì giả làm khờ giả ngu dốt, chịu người sỉ-nhục khinh-bỉ cho dễ việc thay hình đổi giạng để dễ sự bênh vực những kẻ nghèo-hèn bị những quân tàn-bạo ức hiếp.

ZORRO !!! là một phim ảnh rất hay, rất vui, đã sẵn-sàng trong khắp Hoàn-cầu, đâu đâu cũng được đông người xem lắm, mà đã công nhận là một phim ảnh có một không hai.

DOUGLAS FAIRBANKS, đóng vai ZORRO! rất khéo, dùng sức mạnh và võ giỏi, thì hành những cảnh, trông rất ghê sợ !!!

Xin mời quý-khách đến xem cho đông. Giá các hạng vào xem cũng như thường không tăng.

Số 211

THỦY-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Còn *Tống-giang* và *Triều-cái* thì hàng ngày uống rượu vui thú ở trong sơn-trại, chúng *Ngô* quân-sư xem mấy quyển thiên-thư.

Lại nói chuyện *Lý-qui* một mình lải-thải, thì *Lương-sơn-bạc* thẳng đường về huyện *Ngi-thủy*. Trong khi đi đường, *Lý-qui* chịu nhịn không dám uống rượu, cho nên, không xảy ra sự gì.

Khi đến ngoài tây-môn huyện *Ngi-thủy*, *Lý-qui* trông thấy có bọn đông người, đang xúm-xít xem một cái bảng.

Lý-qui cũng lách vào xem, nghe thấy người ta đọc rằng :

« *Thứ nhất tên giặc thủ phạm là Tống-giang, người huyện Vận-thành* ;

« *Thứ hai tên giặc tùng phạm là Đái-tôn, nguyên làm chức lưỡng-viện áp-ngục ở Giang-châu* ;

« *Thứ ba tên giặc tùng phạm là Lý-qui, nguyên người ở về huyện Ngi-thủy.*

Lý-qui đứng ở sau lưng nghe tiếng, đang lưỡng-cuống không biết làm ra thế nào thì bỗng có một người ở đâu chạy lại, ôm chầm lấy ngang lưng, rồi gọi to lên mà bảo rằng :

— *Trương* đại-huynh ơi ! Bác đến đây làm gì ?

Lý-qui quay mình lại nhìn thì thấy là *Hạn-địa-hát-luật Chu-qui*. *Lý-qui* hỏi rằng :

— Bác đến đây bao giờ thế ?

Chu-qui nói :

— Bác hãy đi theo tôi, rồi tôi sẽ nói chuyện.

Hai người dắt nhau ra ngoài tây-môn, đến cái trà-điếm bán làng, vào ngồi trong một phòng tĩnh-mịch. *Chu-qui* trỏ *Lý qui* mà bảo rằng :

— Bác thật cẩ-đởm quá ! Trên bảng rành rành nói rõ : ai bắt được *Tống-giang* thì lưởng một vạn quan tiền, bắt được *Đái-tôn* thì thưởng năm nghìn quan tiền và bắt được *Lý-qui* thì thưởng ba nghìn quan tiền. Có sao bác dám đứng đấy mà xem. Giả-sử có kẻ nào tinh mắt, bắt đem nộp quan thì b ết làm thế nào ! Ông *Tống-công-minh* chỉ sợ bác hay nhẹ-sự, vậy nên bảo dán bảo ai sáng đi, nhưng lại lo cho bác về đây, xảy có sự gì thất-thố chăng, liền sai tôi theo về để nghe-ngóng tin tức. Tôi về sau bác một ngày, mà thành ra lại đến trước bác một ngày, chẳng hay vì cớ gì mà hôm nay bác mới tới đây vậy ?

Lý-qui nói :

— Cái vì *Tống* đại-huynh dặn tôi không được uống rượu, vậy nên trong khi đi đường, thành ra nhịn-nhục đó thôi. Sao bác lại quen cái tửu-điếm này ? Bác là người đây, nhưng nhà ở chỗ nào ?

Chu-qui nói :

— Cái tửu-điếm này là của người em tôi tên gọi *Chu phú*. Tôi nguyên người đây, vì tôi buôn-bán tiêu mất cả vốn, phải trốn vào làm giặc ở *Lương-sơn-bạc*, bây giờ mới về.

Nói xong, liền gọi *Chu-phú* vào chào *Lý-qui*. *Chu-phú* dọn rượu đ k hoản-đãi. *Lý-qui* nói :

Tống đại-huynh dặn tôi không được uống rượu, nhưng bây giờ tôi đã về đến nơi rồi thì cẩu uống giảm ba chén cũng chẳng hề chi.

Chu-qui không dám ngăn-cản, để mặc cho *Lý-qui* ăn uống. Đêm hôm ấy, *Lý-qui* uống rượu mãi c o đến canh tư, rồi mới ăn cơm. Khi ăn cơm xong, nhân có trăng sao sáng rõ, *Lý-qui* trở khắc đi vào tro g làng.

Chu-qui dặn rằng :

— Cứ nhà đi con đường nhỏ, rẽ theo con đường lớn ở phía đông mà đi thẳng vào *Bách-trượng-thôn*, tức là tối *Đông-điếm-đông* đây. Man man đến lệnh-đường rồi cũng trở về sơn-trại.

Lý qui nói :

— Tôi đi tắt con đường nhỏ cho gần, tội gì mà phải đi con đường lớn thêm xa.

Chu-qui nói :

— Đi con đường nhỏ có nhiều bọ, lại thường hay gặp kẻ cướp thừa thế ra bóc lột.

Lý-qui đáp rằng :

— Tôi đây còn sợ cái gì nữa !

Lý-qui đầu đội nón, lưng đeo dao nhọn, tay cầm ngọn gậy, cứ thẳng *Chu-qui* và *Chu-phú* rồi mở cửa ra đi, thẳng đường về *Bách-trượng-thôn*. Đi được độ hơn mười dặm, nắc trời vẫn lo-mờ sáng, bỗng thấy trong đám cỏ rợ có một con thỏ trắng nhảy vùng ra xăm xăm chạy thẳng ở phía trước mặt.

Lý-qui đuổi theo, rồi cười mà bảo rằng :

— Á ! Con vật này nó đưa đường cho ta !

Lý-qui đang đi, trông thấy trước mặt có hơn năm chục gốc cây lớn. Bấy giờ đang đầu mùa thu, lá rây đỏ đi. *Lý-qui* vừa đi đến đấy thì bỗng có một chàng đại-hán quát to lên mà rằng :

— Ai đi qua đó, b ết điều phải nộp tiền « *mãi lộ* » đ , nếu không thì ta sẽ bóc lột !

Lý-qui trông thấy người ấy đầu cuốn khăn đỏ, mình mặc áo vải to, hai tay cầm hai lưỡi búa, trên mặt hỏi nhọ đen xì-xì.

Lý-qui cũng quát to lên một tiếng mà hỏi rằng :

— Mày là đứa nào mà dám chực cướp giật ở chỗ này ?

Người ấy nói :

— Mày nghe lén ta thì ch ết là mày phải khiếp sợ mà vỡ mật ! Ta đây tên gọi *Đắc-toán phong*. Mày nộp tiền « *mãi lộ* » và để khăn gói đấy thì ta sẽ tha chết cho mà đi,

Lý qui cả cười mà rằng :

— Cái thằng bỏ mẹ này ! Mày là người ở đâu, bọn lỗm đồm gì mà đánh-hiệu của lão-gia này, rồi dám đến đây mà làm bậy !

Lý-qui giơ ngọn giáo lên xông đến đánh người ấy, người ấy ộ lại sai nỏi, vứt toạc bỏ chạy thì bị *Lý qui* cầm giáo gạt ngang một cái, năm mặt lăn xu ng đấy.

Lý-qui giẫm lên trên mình, rồi quát mắng rằng :

— Mày đã bị tay ông chưa !

Người ấy nằm ở dưới đất kêu van rằng :

— Lạy cha ! Xin cha tha chết cho con !

Lý qui nói :

— Ta tha là một vị hảo-hán trong bọn giang-hồ tên gọi *Hắc-toàn phong Lý-qui* đây ! Sao mày dám gi mạo để làm nhục cái danh-hiệu của lão-gia này.

Người ấy nói :

Con dẫu bọ *Lý*, nhưng không phải là *Hắc-toán-phong*. Chỉ vì cha là ngư i đã nổi tiếng trong bọn giang-hồ, nói đến tên cha thì thật ma quỉ cũng phải khiếp-sợ. Bởi vậy con phải giả mạo cái danh-hiệu của cha để bọ lột hành-khách ở chốn này. Mỗi khi có khách một qua đây, con chỉ xưng ba chữ « *Hắc-toán-phong* » là cháng phải bỏ hành lý mà chạy. Con nhờ đó mà kiếm ăn, chứ thật không dám hại ai cả. Còn cái tên cái tiền xấu hèn của con gọi là *Lý-qui*, nguyên người ở làng trước đây.

Lý qui nói :

— Mày là một đứa cản-đở, dám ở đây bắt lột hành-khách để làm mang tiếng cho ta. Mày cũng bắt chước ta cầm hai lưỡi búa, hãy giờ ta hãy cho mày một nhát búa, khiến mày b ết tay

Nói xong, liền giật lấy lưỡi búa, giơ lên toan bổ *Lý qui*. *Lý-qui* hoảng-hốt vun lay mà rằng :

— Nếu cha giết con thì là một tội giết chết hai mạng.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt có dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU:
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Ber, — HANOI
2007

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Chúng tôi kính trình các quan, các ông và các bà biết rằng nhà chúng tôi không may có tên Nguyễn sĩ Bổng (dit Cả Gốc) vừa cầm vừa đánh mà lại hút sách có bạc, thường hay vẽ chuyện đi xin tiền, vậy từ nay nó có đặt điều để dến quấy nhiễu, xin các quan, các ông và các bà cứ đuổi đi cho, chúng tôi cám ơn lắm lắm.

Kim-Giang gia-quyến
đồng kính cáo.

Thứ sữa tối thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu **Conké** *của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa nhờng người yếu, trẻ con càng rất cần mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên dùng rất tốt.*

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại:
COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS
Haiphong.

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quả kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng tận tâm chỉ bảo cho.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về dưỡng tiêu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL,

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$80 một hộp

Đêm giết người ở bãi sông Cái. — Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi, sở mật-thám đã cho xới về đám giết người ở bãi cát ngoài sông Cái đêm 23 rạng 24 tháng trước. Người bị giết tên là Đỗ-v-Lạc xác/kh-ông thấy đâu, có lẽ đã bị ném xuống sông rồi.

Cái nạn xe điện. — Hồi 6 giờ rưỡi chiều hôm qua có một người đàn ông tên là Nguyễn-văn-Phu 21 tuổi, đi xe điện từ Bờ-hồ định về Hà đông khi xe điện về đến Thái-hà ấp vì người này say rượu nhảy lên nhảy xuống nên bị ngã và đầu bị trọng thương người ta phải khiêng vào nhà thương, chưa rõ sống chết ra sao.

Khám xe kiểu mới. — Tòa Đốc-lý bá cáo rằng đến ngày thứ ba 16 juin hồi 13 giờ tại kho lục-lộ tòa Đốc-lý sẽ có hội đồng khám các xe kiểu mới của các chủ xe xin phép chạy trong thành-phố.

Ăn cắp. — Bào-văn-Minh 25 tuổi bán cá mắm ở số 126 đường Bonsông, bị thưa rằng ăn cắp đồ đạc và món tiền là 11 đồng của Ng-thị-Tỳ, số 7 đường 18 nên đã bị bắt giam xét.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Gạo xuất cảng. — Trong báo «*France Indochine*» ngày 11 juin, ở một Hải-phòng có kêu về việc xuất cảng gạo ở xứ ta đại khái rằng hãy nay ở trong Trung-kỳ, nhất là về mùa Ba-tỉnh, dân tình thật là cơ cận, nhiều người chết đói, còn ở Bắc-kỳ cũng thóc cao gạo kém, phải tải gạo ở Saigon ra, thế mà vẫn thấy người ta đem xuất cảng gạo sang Hong-kong mãi! Cứ xem ấp kỳ-yếu của phòng Thương-mại Hải-phòng và bản liệt kê hàng ngày của sở thương-chính thì những một ngày 8 juin vừa rồi, số gạo trắng đem xuất cảng sang Hong kong tới 467. 405 cân tây!

Đoạn cuối, quí-báo lại có câu rằng: giá thóc mỗi số gạo xuất cảng hãy nay mà để lại thì cứu được bốc bao là nhân mạng khỏi chết đói.

Đã tìm thấy xác. — Xác người phu sở công-chính chết đuối đăng báo ngày hôm trước nay đã tìm thấy ở sông Cấm vào hồi 17 giờ rưỡi ngày hôm thứ ba 9 juin. Sở Cẩm đã đưa ngay vào nhà xác.

Bắt nạt đàn bà. — Lê-thị-Nhơn bán hoa quả nhà ở đường Belg que thưa tên Đỗ-ngọc-Nong tức Lý-Thọ 18 tuổi, làm bánh ở tàu *Amazone* đánh đập thị.

Lính ta đi Tây. Chuyến tầu *Amazone* khởi hành ngày hôm nay có bảy trăm lính ta sang lòng quên bờn Pháp.

Mất trộm. — Một người cai chấm dầu ở tàu *Amazone* vừa mới bị mất trộm bộ quần áo dạ mới trị giá 450 quan và cái ví tiền đựng 650 quan và 2 đồng 6 hào.

Giải ra tòa án. Những tên sau này phải giải ra tòa án xét nghĩ: Đỗ-trọng-Hiên 30 tuổi làm phu nhà ở phố đường Cát và Đinh-thị-Nghĩ tức Lê-thị-Nghĩ 51 tuổi, làm ruộng, nhà ở Lạc-n-ên, thông mưu ăn cắp gạo ở Quan-khẩu; Bùi-thị An 41 tuổi và Ng-thị-Tỳ 12 tuổi, nhà ở Lôi đương tỉnh Kiến-an thông đồng với nhau để ăn trộm một cái giường và các hóa-hạng khác.

Tại xóm chị em. — Tối thứ ba, vào lúc trời đang mưa to, tại xóm chị em ở.... có một quan viên vào trú mưa tán phòng kiếm hớp nước rồi một lúc đi ra thì chị em vô tình không biết là quan viên đã bỏn mất chiếc quần lãnh vắt ở giá. Quan viên ấy tất tả đi được một quãng đường chẳng may vật bậu đầu trong mình rơi xuống đất, hàng phố trông thấy cười ầm lên thì ông quan viên lịch sự k a tế chạy mất. Đó cũng là số chị em chưa đến ngày mất của, nên cái quần lại được hồi cố-chủ.

X. lai-cảo

BÀ-ĐỒNG

Vì việc không có thịt lợn. — Bản-quán tiếp được bài sau này:

Từ hôm 2 juin đến nay dân thành-phố tỉnh Bà-đông phải rồi không thịt rất là khổ cực, vì nguyên-nhân là tại ba lẽ này: 1. Bọn hàng thịt lập thêm lên cho lòng lò *Abattoir* khiến cho không ai làm được thịt lợn để bọn chúng tự độc mà bán thịt trên thị-trường, vì rằng trên lòng vừa rẻ lại vừa được nhiều thịt; độ gà gáy chúng đem lợn ngay thì còn ai biết là trốn đem bay trâu trống nữa; 2. Nếu chúng bán thịt bò hay thịt trâu đen thì không được lãi; 3. tựa-hồ như chúng được độc quyền bán thịt chợ Bà-đông, cho nên người có trách-nhiệm không biết đấy vào đâu. Nếu như ông người nhà nước cứ ra trông nom về việc ấy mà ra tâm xem xét về sự vệ sinh cho nhân-dân thì bọn hàng thịt không dối nào dám giở thủ-đoạn ấy ra.

Một người trong thành-phố lại cảo.

BẮC-NINH

Một tấn não-kịch trong xóm Bình-kanang. — Thế mới biết rằng giới gia vẫn theo đuổi các chị em riết thật! Không những riêng gì các chị em ở Hà thành là nơi đô hội mà mấy năm vừa qua đây đã bị một phen khủng-hoảng vì nỗi khám vì-răng mà lại ở Thanh mới rồi cũng thế, chị em cũng lại phải đạo diễn vì nông nỗi ấy! Ta tưởng bình tâm nghĩ lại những cái bình-kanang-văng sự tai các chị em lại còn lắm chuyện rắc rối to! Mà mấy hôm vừa qua đây ở phố Niềm-tlun Bắc-ninh xưa nay vẫn có tiếng là nơi thanh-danh văn-vật nghe đâu cũng mới xảy ra một tấn não-kịch ấy nhưng, tay khoang phải là quyện khám vì-trùng nhưng chị em cũng phải tất-điểu bát-đảo! Khốn nạn! cái kiếp giang-hồ cũng đã cam lỏi, nhưng cái trần-thế gian-hồ không thể sao tránh khỏi được cái cạch oái-oăm của trời già!....

Nghe đâu mấy quan vào hát giảm cho một nhà cai-am, đại-khái cũng trông, cũng rượu, cũng lưu lại một đêm, sáng mai một quan trở dậy thình linh ba-cáo cũng chị em trong nhà rằng quan mất một món tiền hơn trăm bạc! Chị em nghe tin sét đánh, ngơ ngác nhìn nhau, quan nóng tiết lên trình sở Xen-đầu, sở Xen-đầu tra giấy bắt tất cả chị em đề xét hỏi.... Bởi cái cớ ấy nên các chị em sớn sơ, sớn sác, kẻ đi trước nao l'nái-nguyên, Phủ lạng, người chuồn sau nào Hanoi, Hưng-yên trong non một ngày cái phố Niềm xưa nay lúc nhúc lổng chốc thành rỗng tếch chẳng còn chi! Sao thế nhỉ? Sao mà thế nhỉ? Làm sao mà chuồn với chuồn vàng? hay có tật mà giật mình đấy hử?

Cái kiếp giang-hồ là kiếp tội,
Mà nơi Hồng-p'ấn ấy nơi tình!
Tại tình chi thế ông Xanh?
Trêu đà đào để chưa đành hổ ôn,?
Câu chuyện có không?

Tâm-dương-Khách

Lời cảm ơn. Thừa mệnh thầy mẫu chúng tôi, xin có mấy lời chân-trọng cảm tạ các cụ, các quan, các ông, các bà đã có lòng thương cho đồ phúng viếng, hoặc gửi gấy chia buồn và đi đưa đám thân-phụ chúng tôi là:

M. NGÔ-VĂN-NGHĨA
hưởng thọ 95 tuổi

ở phố Tiên-an, số 163, tỉnh Bắc-ninh, đưa đám ngày 7 juin vừa rồi; trong khi tang-gia bối-rối, có điều gì sơ-xuất, xin các cụ, các quan, các ông, các bà tha-thứ cho.

Cô tứ: Ngô-văn-Xuân, chánh đội,
Hôn tử: Trần thị-Vẹn,
Nữ tử: Ngô-thị-Nghiêm tức Đội-Đồng, con và các cháu,
Ngô-thị Chăng,
Tế tử: Nguyễn viết Liễn,
Các cháu đích-tôn: Ngô-văn-Lân, Instituteur
Ngô văn-Tiêu, Agent d'affaire
đồng tang-môn bái tạ.

ĐÁP-CẦU

Thuốc phiện lậu. — Hồi 8 giờ rưỡi ngày 6 juin vừa rồi, người phố quản cảnh-sát cùng với người lính tên là Nguyên đi tuần đến chỗ ngã tư rẽ ra đường ra ga Thị-cầu, thấy người cai ở ga Thị cầu tên là Phạm-v-Dực, 47 tuổi, quán làng Tiên-mon, tỉnh Bắc-giang có dáng khả nghi, liền ra bắt khám thì thấy trong mình người ấy có 1 kgr. 200 thuốc phiện lậu.

Lúc đem đến sở Cẩm hỏi thì người ấy khai rằng quả xưa nay ki ông từ g làm cái nghề buôn thuốc phiện lậu bao giờ, nhân hôm ấy, chuyến xe hỏa 2 giờ 2.. ở Hanoi sang, có một người hành khách bắn không biết tên, bán rẻ cho chỗ thuốc phiện ấy, nên nẫn có trót mua định bán kiếm lấy ít lời mà ai ngờ may bị bắt.

Hiện người bị bắt đã giao cho sở Thương chính Bắc-ninh.

VIỆC TRUNG-KỲ

BÀI-THƯỢNG (Thanh-hóa)

Thảm trạng. — Hồi 8 giờ sáng hôm 8 Juin vừa đây, có một trái xe người đàn ông chết trôi tự bên cạnh cái chắn tuỷ (barrage) ở Bái-thượng.

Hiện quan bang-tá đã đi trình quan Đại-lý để khám xét, nhưng không có thương tích gì và không rõ căn cước, vậy đã cho mai táng.

VINH

Tự tử. — Chuyến xe tốc tốc đêm hôm thứ hai 8 rạng ngày thứ ba 9 Juin ở Bến-thủy chạy đến kilomètre 322 khối Trường-Tai một quãng thì nghiễm phải một người đàn ông độ ngoài ba mươi tuổi.

Sáng hôm sau sở Cẩm được tin đến khám thì mình mẩy không có thương tích gì cả. Xét ra thì người này có ý tự tử, để cổ hẳn lên trên thành đường sắt, đợi xe lửa đến chỉ cần một n ái là xong, dẫu rơi trong đường sắt, mình vẫn nằm nguyên, mãn chày ra gần bắn cổ vào thành đường sắt, mà đông lại, rồi cho đúng thì trông n ư người bị chết cũng vậy. Thân thể bận một bộ quần áo rất sang, không có giấy má hình thẻ chi cả, nên không b ết căn cước ở đâu, quan tòa trên đã cho mai táng.

QUẢNG-BÌNH

Lễ phát phần thưởng ở trường Pháp-Việt. — Hôm chủ-nhật tuần trước ở trường Pháp-Việt cử hành lễ phát phần thưởng cho nam-nữ học sinh rất trọng thể, quan Công-sứ thủ-hiến làm chủ-tọa và đông đủ các

(*Xem trang thứ tư*).

ANNONCE LÉGALE

PHÒNG GIẤY LUẬT-SƯ BONA
26, Boulevard Gia-long, Hanoi

LỜI CÁN-CÁO
các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích

Nay cán-cáo để các nhà có cổ-phần trong hội Đồng-ích biết rằng, vì mưu thanh-toán hội ấy, nên ngày 4 Mars 1925 tòa án Tây ở Nam-định có án nghị rằng các nhà có cổ-phần trong hội ấy, trước ngày ba mươi tháng juin năm một nghìn chín trăm hai mươi nhăm, phải đem giấy cổ-phần nộp lại ông lục-sự tòa-án Tây ở Nam-định, phải đính theo một cái giấy (bordereau) kê tính-danh người có cổ-phần cùng số cổ-phần để-nạp.

Quá hạn ngày 30 juin 1925 ấy thì giấy đem nộp không nhận nữa, và bấy giờ sẽ chiếu những giấy đã nộp đúng hạn mà soạn một bảng phân phát tiền nong, để để tòa ưng-chuẩn.

Thay luật-sư Bona mắc bận
ký tên không rõ.

GRANDS MAGASINS REUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Impérator thượng hạng	Độ một lít:	16 fr. 50
Rượu quinquina Dubonnet Labussière		15 fr. 00
Rượu Anisette Marie Brizard	Một chai:	14 fr. 50
Cassis Fournier.	Độ một lít:	15 fr. 00
Rượu Fleur de Graves	Một chai:	13 fr. 00
Bánh Biscuits Petit Beurre	Một hộp:	6 fr. 75

Ports postaux N° 40

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Nay mai bản-hội sẽ diễn một tích hát cải-lương «Quả chơi nên phải» trong ấy có đủ các lối ca, tỳ, như lý Phúc-kiến, Ngâm từ tuyệt, ca Từ-đại-danh, văn văn và tích «Hương tây liếp» là về chèo cải-lương soạn thành được hơn 30 diệu hát. Hai tích hát này rất là hợp với luân lý thời nay.

Tối thứ năm 11 và tối thứ sáu 12 Juin 1925

GƯƠNG TÀY LIẾP
(Vở thứ nhất chia làm ba cảnh)
(Toàn bọn đóng-âu ra diễn)

Là một vở chèo cải-lương mới soạn ra. Tích hát này soạn thành ra được hơn 30 điệu hát kể ra sau này: Hát lan thâm, hát sắp, hát rịp một, hát lửng, hát gì vong, hát thâm, hát nói niêu, hát cách, hát pha cóc giọng, hát rịp chờ, hát trống quân, hát than sử, hát đường trường, hát lưng chen sa mạc, hát đào lẳng, hát lệch, hát rịp bảy, ca từ đại oán, ca nam thương, ca hành văn, ca từ đại cảnh, ca kim tiền, ca cổ bản, ca ré duyên, ca giao duyên, ngâm từ tuyệt, kể truyện lối thường, kể truyện lối sau, vì giọng lưỡng, vì giọng tinh, kể bóng mục.

Tích hát mới này lấy ở trong bộ tiểu-thuyết «Sơn-tây Diệp-phát-hành» trong ấy có đủ ca luân-lý mẹ con, anh em vợ chồng vợ cả, vợ lẽ, bề bạn, tôi tớ hay dở, và những sự giao tế tru sắc yêu đó, thực là đúng với thời thế tình cảnh bây giờ. Nhưng tích hát này đài lắm phải 5, 6 vở người là phải diễn trong 3, 6 tối mới hết được. Nay mai xin đem vở đầu chia làm 3 cảnh diễn trước, sau soạn được vở nào và bọn hát luyện tập được thành thục ca sẽ diễn tiếp theo, vì tích hát này diễn tích hay và có nhiều điệu hát hay lắm, nên phải chia ra từng vở mà diễn mới kịp giờ và bọn hát mới làm hết sức được, để được hai lòng các quý-khách đến xem. Lần này toàn bọn đóng-nữa ra diễn, sau những đào hát lớn và dịch đáng luyện tập xong sẽ diễn lại. Vậy xin các quý-khách chiếu cố đến xem đông cho và xin các ngài lại sớm cho vì đúng 8 giờ tối đã khai diễn. Xin giữ chỗ ngồi trước kẻo hết. Có bán vé trước từ tối thứ 4 và tối thứ 5.

子獅號正泰金茶名

TRÈ ĐẦU XUÂN CHÍNH HIỆU KIM-THÁI ĐÃ TỚI

Bản-hiệu mới nhận được các thứ trè chính ở Vũ-gi-sơn mới sang, nào được nước được hương, các ngài đã dùng qua chè của bản-hiệu, vậy xin quá bộ chiếu-cố cho lấy làm hân-hạnh lắm. Xin tạm kể ra vài thứ để các ngài rõ.

Kim-thái,	Lâm-mậu,	Thiên-thái
Công-thái,	Tam-bỷ,	Tam-nguyên
Như-ý,	Ngũ-phúc,	Minh-thái,
	Kim-mậu.	

KIM-THÁI
HANOI: Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
2107

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được hiểu biết rằng: tiền mua báo bị phải trả trước. Vậy các bật quí ông nào mua thì gửi tiền cho; bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ ngày hoặc mồng một tháng này trở đi cho sau.

Rượu bổ-đảo:

TONIQUE TONKIOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lọ, lắm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-tới và ao-ước cho kì kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tôn Bộ-cấp phụng lời chân phê rằng:

Chiếu như đại-thần một thứ rượu bổ ấy tặng ngự dụng quả rất hay, đáng nên ưu thưởng trước lục phẩm thị gắt cho qui được phòng canh-nông 20 lọ thanh-ngự.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTES
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bổ báo này.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

hàng quan lại Pháp Nam trong tỉnh, lại có quan Giám-đốc Trung-kỳ Dufresne đi chấm thi Sơ-học Pháp-Việt cũng có dự-lễ nữa.

Bữa hôm ấy ở trường Pháp-Việt trang hoàng có vẻ rực rỡ lắm.

Ông Đốc-học các trường Sơ-học Trần Kinh đọc một bài diễn văn bằng chữ Pháp, ông giáo Đào-du-Anh đọc bản dịch-văn bằng quốc-văn.

Quan Công-sứ thứ-hiến G. Monret đáp-lại cũng có đọc một bài diễn-thuyết lời văn thật cảm-tú, ý nghĩa thật sâu thâm.

Bữa hôm ấy quan Công sứ có sắm cái Ngũ hạng Long-bội-tinh cho ông Đốc Trần-Kinh vừa mới được chánh phủ ân thưởng.

Lễ phát thưởng năm nay được nhiều sách vở và đồ văn-phòng, là nhờ lắm lòng nhiệt-thành đối với việc học của các nhà quan-lại Pháp Nam và các nhà thân-thương trong thành phố.

Kết-quả kỳ hạch Sơ-học Pháp-Việt. – Kỳ hạch lấy bằng Sơ-học Pháp-Việt (Certificat d'études primaires franco annamites) năm nay được nhiều học trò trúng-tuyển lắm. Số thí-sinh cả thảy 132 trò, vào kỳ vấn đáp được 83 trò đều đậu cả, trong số đó có 2 nữ học-sinh.

RU'Q'U PIPPERMINT

ĐỔI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu nầy uống mất khan tiếng và tiện. Làm bằng đường tin anh.

BÀ CHÚA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.

Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mẻ lắm. Hãng cất ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Bệnh huyết suy đàn-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng nầy tật khác làm cho đàn bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy ti lần đàn-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khí-huyết được thong-sướng luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe cho mình.

Trong các vị thuốc thật là hiệu nghiệm về bệnh ấy, thì không gì hơn thuốc Pilules-Pink, cách điều chế hợp với khí chất đàn bà lắm. Thuốc Pilules Pink có những công hiệu tốt có, như là sinh huyết và bổ não. Vị thuốc ấy, đã không mãnh-liệt quá, mà lại phù-trì bồi-bổ cho cơ thể yếu đuối, làm cho vận-động luôn.

Thuốc Pilules-Pink thường dùng để chữa bệnh huyết suy, bệnh xanh-bủng, bệnh yếu-gầy, bệnh suy-nhược bệnh rau-gân, bệnh thần kinh hôn quyện nhất là bệnh không ngủ, bệnh tiêu-hóa không điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK bằng thuốc nào cũng có bán.

PILULES PINK POUR PERSONNES PÂLES

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rào, rưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, hay tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$ 50

Có bán tại: Nhà ba chuông, Hanoi

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh ghịp và bệnh sốt rét rừng hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lần khần. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng, đau mình, khó thở, mệt nhọc lạ thường.

Chân huyết kém hẳn đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đã hư đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi hơn nữa.

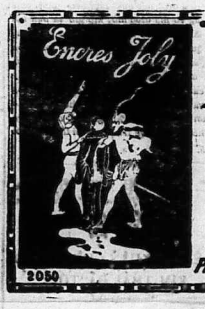
Uống thuốc ấy hễ đến dạ dày thì tan ngay, không sợ nguy hiểm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh ghịp mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau dạ dày, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc nầy thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) nầy thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào chế lớn đều có bán cả.

2056

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

MỰC HIỆU JOLY TỐT HƠN Các thứ mực khác

PACHOD Frères & Cie Lyon

2050

PHẤN SUDOL

Rôm nẩy là bởi các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm nẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Cần cách chữa rôm nẩy, tiện dụng nhất, là bôi nước có phấn SULIBOR và các nhiều phấn

SUDOL một gói giá 0$50

Dùng rồi thử ấy để chịu ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, 59, Phố Paul Bert, Hanoi

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kỹ-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giấy nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . .* Giá: 1$25

GRANULÉ HISTOGÈNIQUE *Thuốc hạt . . . . .* Giá: 1.25

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc lấy huyết và tiêu độc (ta thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá: 1$30

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . .* Giá: 1$25

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bổn hiệu xin trả lời ngay

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chánh uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

BỆNH NGOÀI DA NHƯ LÁ.

Mụn, mẩn đỏ, hắc-lào, ngứa, sang huyết-quản, lở-ói các nốt mẩn khác vì bệnh giang-mai mà phê ra điều bởi tại máu cả. Vậy muốn chữa thì phải dùng một thứ thuốc thay máu rất mạnh. Thuốc thay máu thì không thuốc nào công-hiệu bằng thuốc:

Dépuratif Richelet

Dù bệnh mới hay lâu, miễn là vì máu sinh ra, thì khỏi. Thuốc này lại chữa cả các chứng đau xương, thấp nữa.

Bán ở các hàng tạp-hợp to.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu, thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phải làm cho hay bổ huyết uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có vị gì cả.

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MAI BỔ 1$40

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giết hiện hình, giờ bệnh gian thể nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẫu các khớp xương, lên bộ cả hai mặt lở lói, người nổi mề đay ra các chứng bệnh, giới đều đau tìm ra huyết xấu, đều thuốc bổng gần và bệnh trỹ

Thuốc nầy công là một thứ bổ độc, rất tốt để trị những bệnh có bệnh giang mai ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc nầy.

Mỗi lọ giá . . . . . 1$80.

Hiệu bào chế CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert, Hanoi

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Muốn mướn một người thợ làm điện (électricien) để xe Auto thật giỏi, lương bổng rất cao.

Ai sành nghề hỏi tại:

« GARAGE BOBILLOT »

Số 7, cạnh trường Y-viện, Hanoi

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU:

VAN-THỊNH

6, Rue des Centonnais, 6

HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

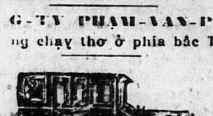
Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÓ GIỜ PHẠM-LAN-PHI

Có các du ng chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

Chạy từ Đông-hà, ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bao buổi trưa. Các thư từ và hành-khách đáp thuyền đến buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchépone, rồi sẽ đáy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.

Từ Savannakhet sẽ chạy về Tchépone buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách, sẽ đến Lao-bao rồi đáp thuyền hai ngày thì đến Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều thứ tư.

Mỗi chủ nhật chạy có một chuyến, các ông-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bán-tỷ liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.

Hạng ta đi . . . . . 14.00 —

Được đi thuế nhẹ và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI.

Vinh, Đông hà, Yên ly, Thakhek hay là Nape

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)